

لایحه اصلاح قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجراء ماده (۵۶) قانون جنگلها و مراتع

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۳/۵

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۳/۲۲

ماده واحده - عبارت «لازم الاجراء خواهد بود مگر در موارد سه گانه شرعی مذکور در مواد (۲۸۴) و (۲۸۴ مکرر)، (آئین دادرسی کیفری)» از متن قانون «تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجراء ماده (۵۶) قانون جنگلها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲» حذف و عبارت «... رأی قاضی هیأت، قابل اعتراض در شعب دادگاه بدوی و تجدیدنظر می باشد. هیأت می تواند از خبرگان محلی و غیررسمی به عنوان کارشناس استفاده نماید» جایگزین آن می گردد.^(۱)

۱. قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجراء ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع - مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۲: ماده واحده - زارعین صاحب اراضی نسقی و مالکین و صاحبان باغات و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی شهرها و حریم روستاها، سازمانها و مؤسسات دولتی که به اجراء ماده ۵۶ قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحیه های بعدی آن اعتراض داشته باشند می توانند به هیأتی مرکب از: ۱- مسئول اداره کشاورزی ۲- مسئول اداره جنگلداری ۳- عضو جهاد سازندگی ۴- عضو هیأت واگذاری زمین ۵- یک نفر قاضی دادگستری ۶- بر حسب مورد دو نفر از اعضاء شورای اسلامی روستا یا عشایر محل مربوطه مراجعه نمایند. این هیأت در هر شهرستان زیر نظر وزارت کشاورزی و با حضور حداقل ۵ نفر از ۷ نفر رسمیت یافته و پس از اعلام نظر کارشناسی هیأت رأی قاضی لازم الاجرا خواهد بود مگر در موارد سه گانه شرعی مذکور در مواد ۲۸۴ و ۲۸۴ مکرر (آیین دادرسی کیفری).

تبصره ۱- ادارات ثبت اسناد شهرستانها مکلفند که اسناد مربوطه را مطابق رأی نهایی صادره اصلاح نمایند. تبصره ۲- دیوان عدالت اداری مکلف است کلیه پرونده های موجود در مورد ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع کشور و اصلاحیه های بعدی آن را که مختومه نشده است به کمیسیون موضوع این قانون ارجاع نماید. تبصره ۳- چنانچه سازمانها و مؤسسات دولتی به اجراء ماده ۵۶ معترض بوده و این اعتراض از سوی هیأت مذکور در ماده واحد بجا تشخیص داده شود با توجه به موقعیت و شرایط زمین نسبت به خلع ید از متصرفین اقدام به عمل می آید. تبصره ۴- دولت موظف است توسط دستگاههای ذیربط نسبت به خلع ید از اراضی متصرفی بعد از اعلام مورخ ۱۳۶۵، ۱۲، ۱۶ دولت جمهوری اسلامی اقدام لازم را به عمل آورد. تبصره ۵- از تاریخ تصویب این ماده واحده کلیه قوانین و مقررات و آیین نامه های مغایر با این قانون لغو و تنها مرجع رسیدگی به شکایات مربوط به اجراء ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع و اصلاحیه های آن هیأت موضوع این قانون خواهد بود. تبصره ۶- وزارت کشاورزی مکلف است آیین نامه اجرایی این قانون را حداکثر ظرف دو ماه تهیه و تصویب و جهت اجراء ابلاغ نماید.

الف - نظر مخالف

- با مصوبه جدید، رأی کمیسیون مزبور، اگر چه از سوی قاضی عضو کمیسیون صادر می‌شود، دارای ماهیت قضایی نیست؛ چرا که قابل تجدیدنظر در دادگاههای بدوی شناخته شده است. از این رو، اصول مورد پذیرش در خصوص قطعیت رأی قاضی نقض شده است و رأی قاضی مزبور، با رأی سایر افراد عادی یکسان قلمداد شده است.

ب - نظر موافق

- بر اساس اصلاحیه، کلیه آراء کمیسیون مورد نظر، قابل اعتراض و تجدیدنظر خواهی در محاکم دادگستری است و این منطبق با اصل ۱۵۶ قانون اساسی است.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۲۹۳ مورخ ۸۷/۳/۲۲ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.